

ನಾವು ಭಾರತೀಯರು
ವಿಮಲ ಭಾವ ವೀರರು
ಗವಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರಗೆ
ಬಂದ ನಾಗರಿಕ ಪುತ್ರರು
ಬೆಂಕಿ ಬೆಳಕು ಮಾತಿಗರ್ಥ
ನೀಡಿದಂಥ ಶಕ್ತರು
ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ
ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ
ದಾಸ್ಯ ಕಳಚಿ ಮುಕ್ತಿ ತಂದ
ಸರ್ವ ತಂತ್ರ ರುದ್ರರು
ಹಗಲು ಇರುಳು ಒಂದೆ ಮಾಡಿ
ಮನುಜ ಕುಲವ ರೂಪಿಸಿ
ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಪುಟದಲಿ
ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಭದ್ರರು
ನಂಬನುಂಡು ಸುಧೆಯ ಸುರಿದು
ಜಗವ ಗುಡಿಯ ಮಾಡುತ್ತ
ಜನತೆಯನ್ನೆ ದೇವರಂತೆ
ಕಂಡ ಭಕ್ತಿ-ಶುದ್ಧರು
ನಾವು ಭಾರತೀಯರು
ವಿಮಲ ಭಾವ ವೀರರು

- ಸಿದ್ದಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ

हम भारतीय
विमल भाव वीर हैं
गुफाओं में घुसकर बाहर
आए हुए नागरिक पुत्र हैं
अग्नि प्रकाश को अर्थ
देनेवाले बलवान हैं
दुर्गा की पूजा करते
दुर्गों की रक्षा करते
दासता को मुक्त कर
सर्वतंत्र के रुद्र हैं
दिन-रात एक कर
मनुज कुल निर्माण कर
इतिहास के पन्नों में
मुद्रित बलवान हैं
विष प्राशन कर मधु बहाकर
जगत् को मंदिर बनाकर
जनता को देवता के रूप में
देखे हुए शुद्ध भक्त हैं
हम भारतीय
विमल भाव वीर हैं।

- सिध्दलिंग पट्टणशेट्टी

ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ

'ಕವೀರ ಕುಂಜ' ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಮನಿ,
ವಿಜಯಪುರ - ೫೮೬೧೦೩ (ಕರ್ನಾಟಕ)

ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ

'ಕವೀರ ಕುಂಜ' ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಮನಿ,
ವಿಜಯಪುರ - ೫೮೬೧೦೩ (ಕರ್ನಾಟಕ)

ಪರಿವಿಡಿ

೧.	ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ	•	ಡಾ. ಎಸ್. ಟಿ. ಮೇರವಾಡೆ	೨೭
೨.	ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸದಾರಂಗ-
ಅದಾರಂಗ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ	•	ಶ್ರೀದೇವಿ ಚೌಗಲಾ	೨೯
೩.	ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಪಲ್ಲಟದನೆಲೆಗಳು	•	ರಮೇಶ ಬಿ.	೩೧
೪.	ಭಾಷಾಂತರ ಕಲೆ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ	•	ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾಗಣಗೇರಿ	೩೪
೫.	ಹೆರೂರು ಹೆಣ್ಣಿನ ರಗಳೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಓದು	•	ಡಾ. ಮೈತ್ರೇಯಣಿ ಗದಿಗಪ್ಪಗೌಡರ	೩೯
೬.	ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು
ಮಾಹಿತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ವಿನೂತನ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ	•	ವಾಯ್. ಬಿ. ಕೊರಡೂರ ಬನಹಟ್ಟಿ	೪೩
೭.	ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕತೆ	•	ಡಾ. ಬಿ. ಎಮ್. ಪಾಟೀಲ	೪೭
ಅಂಕಣ				
೮.	ವಿಶ್ರಾಂತ ಸ್ಥಳ	•	ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ	೫೦

೨೭

೨೯

೩೧

೩೪

೩೯

೪೩

೪೭

೫೦

■

ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಾರತೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ದೇವರು, ಚಿಂತನೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಲ್ಲವೂ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಉಜ್ವಲ ಪರಂಪರೆ, ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿ, ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪವಿತ್ರಭೂಮಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಅದ್ಭುತ. ನಮ್ಮದು ಋಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಋಷಿಗಳ ಚಿಂತನೆಯೇ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅಡಿಪಾಯ. ಅನುಭಾವಿಗಳ ಅನುಭವವೇ ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಭಕ್ತಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನ. ಆಚಾರ್ಯತ್ರಯರು, ಶರಣರು, ಸಂತರು, ದಾಸರು ಏಕತೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ನಾಡಿದು. ನಮ್ಮದು ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರನ ಮನೆಯಿದು. ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ತೆಲಗು, ತಮಿಳು, ಆಂಗ್ಲ, ಪಂಜಾಬಿ, ಮರಾಠಿ, ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಗುಜರಾತಿಯ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಥೆಗಳಿಂದಲೇ ಗುಜರಾತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಥೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೊಡಗನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಬಂಗಾಲ ಭಾಷೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಿ ನಂತರದ

ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಗೋವರ್ಧನರಾಮ-ಮಾಧಾರಾಮ ತ್ರಿಪಾಠಿ, ರಮಣ ವಸಂತಲಾಲ ದೇಸಾಯಿ ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿ ಮುಂತಾದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಿಂದ ಗುಜರಾತಿ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆ, ಜಾದು ಮತ್ತು ಚಮತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೇ, ಮಾನವಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ತಾಳಿವೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಓದುವಾಗ ಓದುಗನ ಮುಂದೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗುಜರಾತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ವಯಾಲಾಲ ಮುನ್ಸಿ ಹಾಗೂ ರಮಣಲಾಲ ಗೋಸಾಯಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪರ್ಶತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿ ಅವರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಮಣಲಾಲ ದೇಸಾಯಿ ಅವರ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ದಂಗೆಗಳು, ಅಧಿಕಾರದಾಸೆ, ಕಾಳಸಂತೆ, ನೈತಿಕತೆಯ ಪತನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

• ಡಾ. ಎಸ್. ಟಿ. ಮೇರವಾಡೆ

ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿಯವರು 'ಸೊರತಾ ತಾರಾ ಬಹತಾ ಪಾನಿ' ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮ ತಂದರು. ಲೇಖಕರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ-

ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿಯವರು 'ಸೊರತಾ ತಾರಾ ಬಹತಾ ಪಾನಿ' ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮ ತಂದರು. ಲೇಖಕರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ-

ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿಯವರು 'ಸೊರತಾ ತಾರಾ ಬಹತಾ ಪಾನಿ' ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಯಾಮ ತಂದರು. ಲೇಖಕರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ-

“ಇದು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಜೀವನದ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುಂದರ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿವೆ.”

ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಪೆಟಲೀಕರ್, ಪಿತಾಂಬರ ಪಟೇಲ, ಚುನಿಲಾಲ ಮಡಿಯಾ, ಪುಷ್ಪಕರ ಚಂದವಾಕರ್, ಶಿವಶಂಕರ ಶುಕ್ಲ; ಇಂದ್ರ ವಸಾವಡಾ, ಪನ್ನಾಲಾಲ ಪಟೇಲ, ದೇವಶಂಕರ ಮಹೇತಾ, ಜಯಂತ ಗಾಡೀತ, ರಘುವೀರ ಚೌಧರಿ, ಜೋಷಪ್ ಮೆಕವಾನ, ಕನಜೇ ಪಟೇಲ್, ಮಣಿಲಾಲ ಪಟೇಲ, ಕಿಶೋರಸಿಂಹ ಸೋಳಂಕಿ, ದಲಪತ ಚೌಹಾನ್ ಡಾ. ಮಘ್ ಓರ್ಮು, ಹರೀಶ ಮಂಗಲಮ್, ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟೇಲ, ಮೋಹನ ಪರಮಾರ ಮುಂತಾದವರು ಈ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಝವೆರಚಂದ ಮೆಘಾಣಿ ಪ್ರೇರಣಾ ದಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಮನ್ನುಭಾಯಿ ಪಂಚೋಲಿ ದರ್ಶಕ ರಚಿಸಿದ ‘ಝೆರ ತೊ ಫಿಧಾ ಛೇ ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ’ (ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ವಿಷ ಕುಡಿಯುವ) ಭಾಗ- ೧ ಹಾಗೂ ಭಾಗ -೨ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ನಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಬಂಧುತ್ವ, ಶಾಂತಿ, ಉಯೋಧೋನ್ಮುಖಿ ಮಾನಸಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕಾಮ ಮತ್ತು ರೋಹಿಣಿ ಇವರ ಪ್ರೇಮಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಆದರ್ಶಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆ ಕನಸು ಕಂಡರೆ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯ ಯುದ್ಧದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಜನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಗುಜರಾತಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕ ಕಥೆಗಳು, ದೇವಿ-ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ, ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳು, ಉತ್ಸವಗಳು, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯೂ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರಾದ ಗೋವರ್ಧನರಾಮ ತ್ರಿಪಾಠಿ ಮತ್ತು ಕನ್ವಯಾಲಾಲ ಮಣಿಕಲಾಲ ಮುನ್ಸಿ ಇವರಿಬ್ಬರು

ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪನ್ನಾಲಾಲ ಪಟೇಲ ಅವರ ಹೆಸರು ಸಹ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.

ಪನ್ನಾಲಾಲ ಪಟೇಲರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಾಂಕ, ನಾಟಕ, ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಮರಣೆ, ಆತ್ಮಕಥೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೊಡಗು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಖಂಡ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ, ೪೦೦ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ಸುಖ ದುಃಖ ನಾ ಸಾಧಿ, (ಸುಖ ದುಃಖದ ಸಂಗಾತಿ) ಜಿಂದಗಿ ನಾ ಖೇಲ, (ಜೀವನದ ಆಟ) ಜೀವೋ ದಾಂಡ, ಸಚ್ಚಾ ಸಮಣಾ (ಸತ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗ), ವಾತ್ಸಕ ಕಾಂಠೆ, (ವಾತ್ಸವ ದಂಡೆ) ಓರತಾ (ಸ್ತ್ರೀ), ಮನಸಾ ಮೊರಲಾ ಮನಸಿನ ಮಯೂರ, ಪಾನೆತರ ನೊ ರಂಗ, ಧರತಿ ಆಭಾನೆ ಛೆಟಾ (ಭೂಮಿ-ಆಕಾಶದಿಂದ ದೂರ) ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ೫೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಪಟೇಲರು ಬರೆದು ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯೌವನ, ಸುರಭಿ, ಬಾಗ್ಯಾಮ್ ನಾ ಭೇರು, ಪಾವಲೆ ಬಾರಣೆ, ಫಶೀರೋಂ, ನಾ ಧುಟಕೆ, ಮನಖಾವತಾರ (ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತು), ಆಂಧಿ ಆಷಾಡನಿ (ಆಷಾಡದ ಗಾಳಿ) ಮೀಣ ಮಾಟ ನೋ ಮನವೀ, ಪಾರ್ಥನೆ ಕಹೊ ಚಥಾವೆ ಬಾಣ (ಪಾರ್ಥ ಬಾಣ ಬಿಡು), ಚೆಣೆ ಜೀವಿ ಜಾನಯು (ಬೇರೆಯವರಿ ತಿಳಿದುಕೋ), ಇವೆಲ್ಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿವೆ. ‘ಜಿಂದಗಿ ಸಂಜೀವಿನಿ’ ಇದು ಪಟೇಲರ ಆತ್ಮಕಥಾತ್ಮಕ ಕಾದಂಬರಿ ಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ‘ಮಳೇಲಾ ಜೀವ’ (ಕುಡಿದ ಜೀವ) ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿ ಉಲರಝನ್ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಗುಜರಾತ ಸಾಹಿತಿ ಮೆಘಾಣಿಯವರು ಪನ್ನಾಲಾಲ ಪಟೇಲರಿಗೆ ‘ನಿಜ ಧರತಿ ನಾಖೇಡೂ’ (ತನ್ನ ಭೂಮಿಯ ರೈತ) ಬಿರುದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುಜರಾತಿ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಜನಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು, ಅವರ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೊಡಗು, ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಕಥೆಗಳ ಕಥಾವಸ್ತು ಅತ್ಯಂತ ರೋಚಕವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ರಾಜನೀತಿಯ ಚಿತ್ರಣ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ, ಎಸ್. ಬಿ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ.ಪಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಯಪುರ. ಮೊ: ೯೪೪೮೧೮೫೭೦೫